

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **A. S., a. s., P.**, zastúpený advokátom JUDr. J. M., C. proti odporcovi: **W. L. s. r. o., P.**, o zaplatenie **15 780,65 Eur (475 408,- Sk) s prísl.**, na dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. júna 2009 č. k. 2 Cob 193/08-94, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. júna 2009 č. k. 2 Cob 193/08-94 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II. uložil povinnosť odporcovi zaplatiť navrhovateľovi 475 408,-Sk s 13% ročným úrokom z omeškania od 05. 11. 2006 do zaplatenia a nahradiť trovy konania 63 520,50 Sk v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku uviedol, že odporca vykonával medzinárodnú prepravu vecí v prospech spoločnosti A. C. s. r. o. Pri preprave vznikla v dôsledku krádeže škoda na veciach vo výške 22 764,60 USD. Poškodená spoločnosť mala s navrhovateľom uzavretú poisťovnú zmluvu, ktorej predmetom bolo poistenie všeobecnej zodpovednosti za škodu. V dôsledku vzniknutej škody prešla na dopravcu – odporcu zodpovednosť za vzniknutú škodu. Na účet navrhovateľa bola zo škody vo výške 658 343,-Sk zaplatená len suma 182 935,- Sk prostredníctvom poisťovni odporcu A. - S., a. s., preto je odporca povinný zaplatiť rozdiel medzi vzniknutou škodou a sumou už zaplatenou, t. j. uplatnený nárok. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že došlo k vzniku škody, ani spôsob výpočtu výšky škody podľa článku 23 ods. 3 Dohovoru, sporným zostalo použitie znenia článku 23 ods. 3 Dohovoru. Námietku odporcu, že v danej veci mala byť použitá novela článku 23 ods. 3 Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR), neuznal súd prvého

stupňa dôvodnou, keď mal za to, že toto ustanovenie nadobudlo účinnosť až 20. 05. 2008, t. j. po vzniku poisťnej udalosti.

Na podané odvolanie odporcu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil povinnosť odporcovi zaplatiť navrhovateľovi 2 602,40 Eur s 13% ročným úrokom z omeškania od 05. 11. 2006 do zaplatenia a vo zvyšku odvolací súd návrh zamietol. Odporcovi trovy prvostupňového konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy odvolacieho konania 789,02 Eur. Odvolací súd vyslovil, že právny názor súdu prvého stupňa je nesprávny. Poukázal na článok 23 ods. 7 Dohovoru, podľa ktorého hodnota uvedená v odseku 3 sa prepočíta na národnú menu štátu toho súdu, ktorý rozhoduje spor, na základe hodnoty meny v deň dátumu rozsudku alebo dátumu, na ktorom sa strany dohodnú. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol dňa 16. 06. 2008, kedy platilo novelizované ust. článku 23 Dohovoru CRM, a teda mal súd postupovať podľa hodnoty meny v deň dátumu rozsudku. Odporcovi trovy prvostupňového konania nepriznal, nakoľko mu žiadne v tomto konaní nevznikli. Priznal odporcovi trovy odvolacieho konania v pomere úspešnosti 1/6.

Proti rozsudku odvolacieho súdu v zamietajúcej časti a súvisiacich výrokoch podal dovolanie navrhovateľ z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie v zmysle ust. § 243b ods. 2 prvá veta alebo v zmysle ust. § 243b ods. 2 druhá veta rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi uplatnenú sumu 15 780,65 Eur s príslušenstvom a trovy konania 2 495,96 Eur. V podanom dovolaní uviedol, že odvolací súd podľa názoru dovolateľa nesprávne právne posúdil aplikáciu Dohovoru CRM. Ku škode vzniknutej počas prepravy realizovanej odporcom v noci zo dňa 21. 08. na 22. 08. 2006, a teda aj k vzniku nároku na jej náhradu voči odporcovi, došlo ešte pred nadobudnutím platnosti a účinnosti nového znenia článku 23. ods. 3. Tým, že odvolací súd bral do úvahy nové znenie článku 23 ods. 3, došlo z jeho strany k spätnému použitiu Protokolu na skutočnosti, vzťahy a nároky vzniknuté v minulosti, t. j. pred nadobudnutím platnosti a účinnosti Protokolu. Ďalej v dovolaní uviedol, že má za to, že odvolací súd vo svojom napadnutom rozsudku aplikoval CMR a najmä Protokol retroaktívne. Z Oznámenia vyplýva, že začiatok platnosti Protokolu bol stanovený na 01. 05. 2008 a účinnosti na 20. 05. 2008 bez možnosti jeho spätného použitia a spätnej aplikácie do minulosti, t. j. bez možnosti jeho použitia na prepravy

uskutočnené pred týmto dátumom platnosti a účinnosti a na škody a nároky na ich náhradu vzniknuté do nadobudnutia platnosti a účinnosti Protokolu. Zodpovednosť odporcu treba preto posudzovať podľa ustanovení CMR účinných v čase keď došlo ku škode a vzniku nároku na náhradu škody, a teda podľa ustanovení účinných pred nadobudnutím platnosti a účinnosti Protokolu, t. j. podľa pôvodného znenia článku 23 ods. 3.

Odporca sa k dovolaniu navrhovateľa písomne na výzvu súdu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) preskúmal vec podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p. a po prejednaní dovolania v napadnutom rozsahu bez nariadenia pojednávania podľa § 243a ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa v napadnutej časti je dôvodné.

Podľa ust. § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa článku 23 odsek 3 Dohovoru CMR (vyhl. č. 11/1975 Zb.) náhrada škody nesmie presahovať 25 frankov za kilogram chýbajúcej hrubej váhy. Frankom sa rozumie zlatý frank váhy 10/31 gramu a rýdzosti 0,900.

Podľa článku 23 odsek 3 Protokolu k Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR), ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 20. 05. 2008 (publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 163/2008 Z. z. ako oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky), náhrada škody nesmie presahovať 8,33 číselných jednotiek za kilogram chýbajúcej hmotnosti.

Podľa článku 23 odsek 7 prvej a druhej vety Protokolu k Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR) účinného od 20. 05. 2008, hodnota uvedená v odseku 3 sa prepočítava na národnú menu štátu toho súdu, ktorý rozhoduje spor,

na základe hodnoty meny v deň dátumu rozsudku alebo dátumu, na ktorom sa strany dohodnú.

Predmetom dovolania je vyriešenie základnej otázky aplikácie ustanovenia článku 23 odsek 3 Dohovoru CRM v predmetnej veci uplatnenia náhrady škody vzniknutej v medzinárodnej preprave, keď k vzniku škody došlo udalosťou dňa 21. 08. 2006. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci pri použití aplikácie článku 23 odsek 3 Dohovoru CRM (vyhl. č. 11/1975 Zb.). Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa s tým, že súd prvého stupňa nesprávne použil ust. článku 23 odsek 3 Dohovoru, keď mal na danú vec aplikovať ust. článku 23 odsek 3 Protokolu k Dohovoru CRM platného od 20. 05. 2008. Odporca, ktorý uzavrel poistnú zmluvu s poisťovňou A. - S. vykonával dopravu pre navrhovateľa poisteného v A. S., a. s.. Počas prepravy realizovanej odporcom poistený utrpel v súvislosti s krádežou počítačových komponentov v noci zo dňa 21. 08. na 22. 08. 2006 v Holandsku škodu, ktorú vyčíslil na 22 764,60 USD (658 343,-- Sk). Vznik škody a výška škody nebola v konaní medzi účastníkmi sporná. Odporca cestou svojej poisťovne zaplatil navrhovateľovi sumu 182 935,-- Sk, zostatok, rozdiel medzi skutočnou škodou a sumou vyplatenou odporcom tvorí uplatnený nárok navrhovateľa (475 408,-- Sk, t. j. 15 780,65 Eur). Nie je v konaní sporným, že ku vzniku škody spôsobenej poistnou udalosťou - krádežou došlo dňa 21.8.2006, k tomuto dňu nadobudol navrhovateľ právo na zaplatenie náhrady škody a k tomuto dátumu je preto potrebné aj použiť platnú a účinnú právnu úpravu náhrady škody, ktorou v danej veci je článok 23 odsek 3 Dohovoru CRM (vyhl. č. 11/1975 Zb.). V opačnom prípade použitia článku 23 odsek 3 Protokolu k Dohovoru CRM by bolo pripustené spätné pôsobenie ustanovenia, ktoré upravuje právne vzťahy vzniknuté po 20. 05. 2008 na právne vzťahy, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej úpravy. Takýto režim môže právny predpis v osobitných prípadoch upraviť priamo v právnom predpise a v tom prípade ide o právny predpisom upravenú výnimku z princípu zákazu retroaktivity, avšak takáto výnimka musí byť upravená priamo v právnom predpise. Dohovor CRM ani Protokol k Dohovoru CRM takúto právnu úpravu neobsahuje, preto nie je prípustné výkladom použitie inej právnej úpravy ako právnej úpravy platnej v čase vzniku právnej udalosti, ktorou došlo k vzniku práva na náhradu škody.

Dovolací súd z uvedených dôvodov v zmysle ust. § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil rozsudok súdu odvolacieho súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, pritom

vyslovený právny názor dovolacieho súdu je pre odvolací súd záväzný (§ 243d ods. 1 O. s. p.). V ďalšom konaní odvolací súd prejedná napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu námietky odporcu týkajúcej sa mechanizmu prepočtu zlatého franku na národnú menu a správnosti mechanizmu jeho výpočtu navrhovateľom. Navrhovateľ pri výpočte náhrady škody postupoval podľa účtovných zásad NBS v zmysle zákona o účtovníctve a opatrenia MF SR, podľa ktorých oficiálna cena zlata je jej reálna hodnota, ktorá vychádza z trhovej ceny londýnskeho dopoludňajšieho fixingu zlata v USD/oz (trójska unca). Navrhovateľ tvrdí, že trhová cena londýnskeho dopoludňajšieho fixingu na deň 21. augusta 2006 bola 621,50 USD/oz a Trójska unca (oz) je 31,1035 g. Potom hodnota 1 g zlata rýdzosti 900/1000 na deň 21. augusta 2006 bola: $621,50 \text{ USD/oz} / 31,1035 \text{ g} \times 900/1000 = 17,98 \text{ USD/g}$. Následne navrhovateľ vypočítal hodnotu 1 zlatého franku $17,98 \text{ USD/g} \times 10/31 = 5,80 \text{ USD}$. Limit za 1 kg (25 zlatých frankov) potom predstavoval $25 \times 5,80 \text{ USD} = 145 \text{ USD}$ a limit zodpovednosti odporcu podľa tvrdenia navrhovateľa predstavoval $732 \text{ kg} \times 145 \text{ USD/kg} = 106.140.00 \text{ USD}$. Odporca vo vyjadrení zo dňa 03. 06. 2008 namietal, že pôvodné znenie článku 23 ods. 3 Dohovoru CRM neustanovuje mechanizmus prepočtu zlatého franku na národnú menu. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova o trovách konania a dovolacieho konania (§ 243d O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 23. septembra 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová